

Yhteenveto

**Kysely Euran ja Porin seudun
avotyöntekijöiden työtoimintapaikoille Koro-
nan vuoksi tapahtuneen poissaolon vaikutuk-
sista**

Tammikuu 2021

SATADUUNIA-hanke (ESR)

Mari Lönnberg, projektisuunnittelija

Minna Viinamäki, projektipäällikkö, Työkykyä

Satakuntaan -hanke

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa

EU:lta
2014–2020

Satasairaala

Kysely Euran ja Porin seudun avotyöntekijöiden työtoimintapaikoille Koronan vuoksi tapahtuneen poissaolon vaikutuksista

Kysely liittyy SATADUUNIA-hankkeen toimenpidekokonaisuuteen III; työhönvalmennuksen kehittämiseen ja erityisesti COVID-19-Koronavirusepidemian aiheuttaman poikkeustilan kartoittamiseen keväällä 2020. Terveysturvaamiseksi ja riskiryhmien suojelemiseksi päätettiin tiukkoihin rajoitustoimiin ihmistenvälisessä vuorovaikutuksessa ja työpaikoilla toimimiseen sekä palveluissa asiointiin.

Kysely lähetettiin Porin perusturvan ja Euran kunnan kanssa avotyösopimuksen tehneille organisaatioille. Vastaajia pyydettiin arvioimaan epidemian aiheuttamia muutoksia omassa toiminnassaan, avotyöntekijöiden roolia ja yhteistyön kehittämisen tarpeita. Kyselyn tarkoituksena oli selvittää, miten työpaikoille sijoitettujen avotyöntekijöiden poissaolo näkyi.

Kyselyllä pyrittiin myös saamaan näkyviin keskeisimmät yhteistyön kehittämisen tarpeet organisaatioiden näkökulmasta. Tietoja on tarkoitus hyödyntää avotyön ohjauksessa sekä päivä- ja työtoimintojen työhön valmentavan toiminnan kehittämisessä. Tarkoituksena oli myös lisätä tietoisuutta avotyöntekijöiden roolista avotyössä tai sijoitetussa työtoiminnassa.

Kyselyn toteutus

Kyselyn toteuttivat yhteistyössä SATADUUNIA-hanke, Porin perusturvan vammaispalvelut ja Euran Toimintakeskus. Kyselyn tulokset käydään hankkeen toimesta läpi kummassakin organisaatiossa. Kysely suunnattiin hankkeen pilottiorganisaatioiden kautta avotyönantajille ja kyselyt lähtivät sähköpostilla. Kyselyyn vastaaminen oli mahdollista myös haastattelun perusteella ja yksi organisaatio hyödynsikin tätä vaihtoehtoa.

Kyselyjä lähti seuraavasti:

- Porin perusturva: vammaispalvelut 33 kyselyä yrityksiin ja kaupungin omiin toimipisteisiin
- Euran kunta: toimintakeskus, 18 kyselyä yrityksiin ja kunnan omiin toimipisteisiin

Kyselyllä tavoiteltiin 16 työtoimintapaikan edustajaa. Kyselyn vastausaikaa jatkettiin elokuulle 2020. Kyselyn vastausprosentti oli 31.

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa

EU:lta
2014–2020

Satasairaala

Kyselyyn vastanneet

Kyselyyn vastasi yhteensä 16 työtoimintapaikan edustajaa, joista neljä oli Euran alueelta (Euran vastausprosentti 22) ja 12 Porin perusturvan alueelta (Porin vastausprosentti 36). Euran alueella kaikki vastaajat toimivat esimiehinä avotyöntekijän työtoimintapaikassa, Porin alueella 42 prosenttia (N=5) vastaajista oli esimiesasemassa. Kymmenen vastaajaa toimi myös avotyöntekijän nimettynä yhdyshenkilönä. Vastaajien työpaikalla oli yleisimmin yksi avotyöntekijä, mutta heitä saattoi olla myös enemmän, enimmillään neljä yhdessä organisaatiossa.

Kyselystä nousseet asiat

Kyselystä nousi esiin korona-rajoitusten vaikutukset, avotyöntekijöiden rooli sekä yhteistyön kehittämisen tarpeet.

Korona-rajoitusten vaikutukset

Eurassa sijaitsevilla avotyöpaikoissa organisaation varsinainen toiminta jatkui keskeytyksettä koronarajoituksista huolimatta, mutta avotyöntekijät jäivät pois toiminnasta. Porin seudulla varsinainen toiminta jatkui entisellään noin 60 prosentilla (N=7) kyselyyn vastanneista toimipaikoista, muissa paikoissa toimintaa mukautettiin koronarajoitusten myötä. Avotyöntekijöistä 67 prosenttia (N=8) jäi toiminnasta pois, mutta avotyössä jatkoi 33 prosenttia (N=4) siten, että toimintaa järjestettäessä otettiin huomioon avotyöntekijän kyky ottaa huomioon hygieniasiat ja oma halu jatkaa toiminnassa, myös ylimääräisiä järjestelyjä tehtiin mm. ruokailutilanteessa.

Avotyöntekijän rooli

Avotyöntekijöiden tehtävät eri organisaatioissa ovat avustavia tehtäviä keittiössä, pyykkihuollossa, kiinteistöhuollossa, toimistossa, varastossa sekä kaupassa pullopalautusautomaatin hoitamisessa. Tehtävät työt voivat vaihdella joillakin avotyöntekijöillä työtoimintapäivän mittaan ja työ voi sisältää myös asukkaiden tai asiakkaiden kanssa keskustelua. Avotyöntekijöiden rooli työtoimintapaikalla on merkityksellinen, sillä avotyöntekijän poissaolo koronarajoitusten vuoksi aiheutti sen, että heidän tekemänsä työ palautui muille työntekijöille organisaatiossa. Myös joidenkin tehtävien kohdalla kävi niin, että niiden hoitaminen jäi vähemmälle tai muut työntekijät jopa joutuivat opettelemaan uudelleen jonkin tehtävän hoitamisen. Avotyön-

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa

EU:lta
2014–2020

Satasairaala

tekijöitä kaivattiin kovasti takaisin organisaatioihin, vaikka avotyöntekijän ohjaaminen on koettu ajoittain haastavana (2 mainintaa). Avotyöntekijöiden poissaolo ymmärrettiin, mutta heitä kaivattiin työntekijöin lisäksi myös asukkaiden ja asiakkaiden taholta.

Yhteistyön kehittäminen

Kyselyssä haluttiin selvittää myös avotyötä tarjoavien organisaatioiden tietoisuutta avotyön tekemiseen liittyvissä asioissa. Kysely sisälsi myös tietoiskun avotyöstä. Organisaatioissa koettiin pääsääntöisesti, että heillä oli riittävästi tietoa avotyösopimuksen sisällöstä, avotyöntekijöiden roolista, tehtävistä ja työajasta sekä heidän toiminnastaan saamasta korvauksesta, oikeuksista ja velvollisuuksista. Sen sijaan vain puolet vastaajista koki tietävänsä riittävästi organisaation mahdollisuuksista saada erilaisia tukia osatyökykyisten työllistämiseen ja avotyöntekijän työllistyminen palkkatyöhön ei myöskään ollut riittävän selvää osalle vastaajista.

Avotyönohjaajalta tai työvalmentajalta saatu tuki koettiin kaikkien vastaajien taholta riittäväksi. Tähän mainittiin syyksi mm. se, että avotyöntekijä on ollut organisaatiossa jo pitkään. Lisätarvetta keskustelulle ja lisätiedoille ei kyselyn mukaan ei ilmennyt, tosin yksi vastaaja toivoi saavansa kirjallisen vastauksen siihen, kenen velvollisuutena on huolehtia avotyöntekijöille sovitusti kuuluvat työtehtävät, kun heidät otetaan pois organisaatiosta. Vastaaja ei jättänyt yhteystietojaan, vaikka siihen kyselylomakkeessa oli mahdollisuus.

Lopuksi

Kyselyllä pyrittiin saamaan näkyviin koronarajoitusten aiheuttamat vaikutukset, mutta myös avotyöntekijöiden rooli organisaatioissa sekä keskeisimmät yhteistyön kehittämisen tarpeet organisaatioiden näkökulmasta. Kaiken kaikkiaan kyselyn loppupäätelmänä voidaan pitää sitä, että avotyöntekijöiden merkittävä rooli organisaatioissa tuli selkeästi näkyviin heidän poissalonsa myötä. Monet avotyöntekijät olivat olleet jo vuosia samassa työtoimintapaikassa, heidän tekemänsä työ oli tarpeellista ja he olivat tulleet osaksi työyhteisöä. Myös avotyöntekijöiden kohtaamat asukkaat tai asiakkaat saattoivat kaivata yhteistä kanssakäymistä. Avotyöhön liittyvät asiat olivat hyvin tiedossa, mutta osatyökykyisten työllistämisen tukemisessa on vielä paljon tiedotettavaa.